Kosztolányi Dezső

Számadás

1

Most már elég, ne szépítgesd, te gyáva,
nem szégyen ez, vallj - úgyis vége van -
boldog akartál lenni és hiába,
hát légy, mi vagy: végképp boldogtalan,

inkább egészen és kínzó-csigába,
mint félig így, alkudva oktalan,
ne félj, szamár, ki szenved, nincs magába,
vagytok ti itt a földgolyón sokan.

Térdelve, föltárt hassal, láncra kötve,
templomba, kórházakba, börtönökbe
lassan vonul a roppant karaván,

siess te is oda, igaz körödbe
s - égő kanóc - lobogj velük örökre
elégedetlenség szent olaján.

2

Nem vagy magad - jobb néked erre, hidd el,
sok furcsa ember néz bámulva rád,
nem üdvözöl téged, nem istenít fel,
nem göngyöli a lelkét sem alád,

csak rád tekint fásulva, tompa hittel,
rokon közönnyel, s néha kezet ád,
de ha ezekkel a testvéreiddel
élsz majd, elámulsz. Nagy ez a család.

Családtalanok óriási családja,
mely a többség törvényét túlkiáltja,
komor kisebbség, szívós és kemény,

elégedettek hangos lelki vádja,
íratlan, láthatatlan bírói tábla,
örök, hatalmas ellenvélemény.

3

Kellesz te még, vijjogni, mint a vércse,
nem kérdezni, szabad-e, nem szabad,
sosem kimélni a könnyet se, vért se,
a semmibe rikoltani szavad,

nem hallanak tán, ám ne menj azért se,
számodra itt még munka is akad,
mindig kell valaki, aki megértse
az utcalányt s a tébolyultakat.

Ülj egy sarokba, vagy állj félre, nézz szét,
szemedben éles fény legyen a részvét,
úgy közeledj a szenvedők felé,

s ne a törtet tekintsd és csonka részét,
de az egész nem-osztható egészét:
ki senkié sem, az mindenkié.

4

Ki adna másképp inni a betegnek,
ha nem mi, kik álmatlanul ülünk,
támadna hívő, vértanú, eretnek,
ki egy rögeszmén részegülve csüng,

látnák-e a vénlányt, kit félrevetnek,
ki sírna, ha nem hallaná fülünk,
s élnének-e ők is, kiket szeretnek,
mi lenne a világ minélkülünk?

Mi lenne máskép a világ s ki lenne
az állatok irgalmas társa benne,
ki lenne hűség és mi lenne ír,

s ki lenne az, ki száguld éjjelente
a lámpa fényénél a végtelenbe,
csodák között s Nirvána-ködben ír?

5

Borús e táj. Borzaszt a forradalmár,
kinek a falba koppan szelleme,
s fia holttestén az anya, ki barbár
jaját okádja - iszonyú zene -,

aztán mit írsz, ha sorsuk írva van már,
hol tiltakozhatsz és hogy ellene?
de hát hova mehetnél? mit akarnál?
mi érdekelne még, mi kellene?

Sok pénz talán? kenyér zsíros karéja?
egy mozicsillag rossz szalag-paréja?
vagy gépkocsi? kaland? mily nyomorék,

pezsgős ricsaj? cicázó, éji réja?
az ócska élet mily rongy kabaréja,
melytől a fő zúg és a gyomor ég?

6

No lásd, maradj, árvák között az árva,
maradj közöttük, állj meg végre itt,
nem kérve semmit és semmit se várva:
ezek a te igaz testvéreid,

idézd fel őket dolgozószobádba,
adj villamosabb életet nekik,
s ha majd megéled a sok néma lárva,
a te szavad ők még megérthetik.

Megértenek téged s őket megérted,
kiket sirattál, sírni fognak érted,
hisz végzetük egy nékik és nekünk,

kik eldobáltunk minden harci vértet,
nem veszhetünk el, minket kard se sérthet,
nincs semmi sem, amit elveszthetünk.

7

Igen, kiáltsd ezt: gyáva az, ki boldog,
kis gyáva sunnyogó, mindent bezár,
bezárja életét is, mint a boltot,
mert benne van a csillogó bazár,

és félti kincsét, a sok cifra foltot,

a lelke szűk, kucorgó és sivár,
rablót neszel, mihelyt gyerek sikoltott,
örökre reszket és örökre vár.

Hazája ház, barátja az erős,
hitvány rokonja az ki ismerős,
határa kertfal, tyúkól, pincegátor,

de a boldogtalan tanyája sátor,
zászlója felleg, ő, csak ő a bátor
s a jó, csak a boldogtalan a hős.